

IV SİNİFDƏ DİNLƏMƏ MƏTNLƏRİ, TƏLİM MƏQSƏDLƏRİ, MƏZMUN VƏ METODLARI

Vaqif Qurbanov,
ADPU-nun dosenti, pedaqogika üzrə elmlər doktoru;
Nərgiz Ramizzadə,
ADPU-nun doktorantı

Açar sözlər: dinləmə mətnləri, təlimin məzmunu, məqsəd və vəzifələr, iş üsulları, vasitələr, gözlənilən nəticə, son nəticə;

Ключевые слова: тексты слушания, содержание обучения, цели и задачи, способы, ожидаемые результаты, окончательные результаты;

Key words: listening texts, learning content, objectives, ways, expected results, final results.

Linqvometodistlər vaxtilə demişlər: «Dinləməsən, anlamaz, anlamasan danışa bilməzsən». Çox ibrətamiz fikirdir.

IV sinif müəllimi üçün vəsaitdə dinləmə mətnlərinin təlim məqsədləri, standartları, ha-

belə həcmi, məzmunu və mətnlərin metodikası haqqında nə demək olar?

İlk öncə onu qeyd etməliyik ki, dinləmə mətnlərindən istifadə standartlarda “Dinləmə-anlama və danışma” məzmun xəttində nəzərdə tutulmuşdur. Belə məsələlərin dərsləklərdə deyil, metodik vəsaitlərdə verilməsi onların dərsliliyə əlavə mətn kimi nəzərdə tutulması ilə əlaqədardır.

Dinləmə mətnləri əsas mətnlə ideya, məzmun və mündəricə etibarilə bağlı olub, gücləndirici, maraqlandırıcı, təlqinedici rol oynayır. Əsas mətn üzərində gedən işdə ondan katalizator kimi istifadə olunur (reaksiyaya girmir, lakin onun gedişini sürətləndirir).

IV sinifdə belə mətnlərin mövzularından ən nümunəvi hesab etdiklərimizi göstərməklə təhlilini verək:

«İdman terminləri» (əsas mətn: «Futbol topu»), («Qocalar və uşaqlar»), «Hörümçək adam» (əsas mətn: «Hörümçək adam»), «Alim və cahıl» («Ruminin məsləhəti»), «Bu gün» («Bağışlayın, uşaqlar, gecikmişəm»), (əsas mətn: «Bu gün»), «Bir ovuc torpaq» (əsas mətn: «Nəhrə»), («Kiçik summativ qiymətləndirmə»), «Eybəcər şəkillər», «Sözün yeri» (əsas mətn: «Az danışmağın gözəlliyi»), «Dərviş və yolçu» («Sözün qüdrəti»), «Qanadlı sözlər» (əsas mətn: «Heydər Əliyevin kəlamları»), «Həsən paşa ilə keçəl Həməzinin dialoqu» («Çünki oldun dəyirmançı»), «Qırat gedib, Dürat durur.» (əsas mətn: «Çünki oldun dəyirmançı»), «Söz dəyirmandakıdır» (əsas mətn: «Söz dəyirmandakıdır»), «Qədim yunan alimləri» (əsas mətn: «Qədim yunan sözləri»), «Qədim vahidlər» (əsas mətn: «Öz arşınınla ölçmə»), «Ayağını yorğanına görə uzat.» (əsas mətn: «Hər şey sənə əlindədir.»), «Timsahın göz yaşları» (əsas mətn: «Kiçik summativ qiymətləndirmə»), «Atanın üç məsləhəti» (əsas mətn: «Atanın üç məsləhəti»), «Şair və əkinçi» (əsas mətn: «Qurucu»), «Dinləmə» (əsas mətn: «Bir boşqab», «Bir tikə çörək» (əsas mətn: «İlk dərs»), «Sevda» (əsas mətn: «Hazır yuva»), «Quşların xatirinə» (əsas mətn: «Kiçik summativ qiymətləndirmə»), «Cücə və xoruz» (əsas mətn: «Niyə?»), «Üzüm» (əsas mətn: «Meynə niyə ağlayır?»), «Ağacların yarpaqları niyə tökülür?» (əsas mətn: «Üşümürmü görəsən?»), «Qış gününü» (əsas mətn: «Üşümürmü görəsən?»), «Yarasa» (əsas mətn: «Yarasa nə üçün gecə ova çıxır?»), «İlan zəhəri» (əsas mətn: «İlanlar niyə rəqs edirlər?»), «Oksigen» (əsas mətn: «Dünya görmüş baba»), «Dünyanın möcüzələri» (əsas mətn: «Dünyanın möcüzələri»), «Doğrudanmı herostat?» (əsas mətn: «Möcüzələr niyə yox olur?»), «İman və sədaqət» (əsas mətn: «Zəməm

suyu»), «Çini qablar» (əsas mətn: «Güzgünün tarixi»), «Sincab» (əsas mətn: «Bağban sincab»), «Quduzluq nədir?» (əsas mətn: «Qan qardaşlığı»), «Tək ağac» (əsas mətn: «Qonur ayı»), «İlanlar» (əsas mətn: «Mauqlinin dostları»), «Dinləmə» (əsas mətn: «Kiçik summativ qiymətləndirmə»), «Soyuq gündə» (əsas mətn: «Suallar, cavablar»), «Pişiyin qohumları» (əsas mətn: «Çil toyuq»), «Badam» (əsas mətn: «Gülgəz»), «Tağı» (əsas mətn: «Papaq»), «Akvarium balıqları» (əsas mətn: «Qızıl balıq»), «Sağsağan yumurtası» (əsas mətn: «Sağsağan nə axtarırdı?»), «Tap görüm» (əsas mətn: «Yaz»), «Vicdan» (əsas mətn: «Məni itirməyin»), «İki qardaş» (əsas mətn: «Buz»), «Kudu və çinar» (əsas mətn: «Çinar ağacı»), «Qütblər» (əsas mətn: «Çiçək–yeddi rəng ləçək»), «Təmənnasız yaxşılıq» (əsas mətn: «Yaxşılığın əvəzi»), «Dinləmə» (əsas mətn: «Dəvə və fil»), «İki kotan» (əsas mətn: «Zəhmət və zinət»), «Qoca və səyyah» (əsas mətn: «Kiçik summativ qiymətləndirmə»), «Kainat» (əsas mətn: «Qəza»), «Atmosfer nədir?» (əsas mətn: «Kainatın sözləri»), «Dinləmə» (əsas mətn: «Məktəbdə»), «Azərbaycanla bağlı rekordlar» (əsas mətn: «Məktəbdə»), «İnternet» (əsas mətn: «Virtual əlaqə»), «Bürclər» (əsas mətn: «Həftə sonu»), «Çin horoskopu» (əsas mətn: «Həftə sonu»), «Kosmonavtikanın tarixi» (əsas mətn: «Vida»), «Günəş və Ay» (əsas mətn: «Kiçik summativ qiymətləndirmə») [Bax:2, 17-240]. Bunlar «Ailə və məktəb», «Niyə belə deyirik?», «Zəhmətsevərlik», «Yüz min niyə», «Dostluq», «Ana təbiət», «Əxlaqi dəyərlər», «Kainatın sirləri» bölmələri üzrə olan mətnlərdir.

8 qiymətli anlayışı əhatə edən bu mətnlərin ümumtəhsil, tərbiyə və inkişafetdiricilik əmsalları çox yüksəkdir.

Biz dərslikdə oxu materialı kimi nəzərdə tutulan mətnlərdən 85-90 faizinin dinləmə mətni olduğunu sübut etmək üçün bunları bir-bir sadalamalı olduq. Həmin dinləmə materialları dərslikdə deyil, müəllim üçün metodik vəsaitdə (MMV-də) göstərilmişdir. Bunlar metodistin (tərtibçinin) yaradıcılığına bir sübutdur. III sinif üzrə müəllim üçün metodik vəsaitdə isə bunlar yoxdur.

Metodist dinləmə materialı kimi oxu, yazı, dil qaydaları, eyni zamanda motivasiya, müzakirə, debat, nəqlətmə, söz ehtiyatı, özünüifadə, qiymətləndirmə, müəllimin nəzərinə və s. metodik strateji vasitələrlə dilin ictimai və digər funksiyalarını həyata keçirən, o cümlədən, informativ, lingvistik tənzimləmə tapşırıqlarıdır.

Bizim tədqiqat mövzumuz dinləmə materialları olduğundan, hesab edirik ki, dil təlimində dinləmə əsas və aparıcı strateji istiqamətdir, çünki onsuz anlama və danışma, sual-cavab, yazı bacarıqlarının aşkarlanması mümkün deyil. Təhlillərimizdən bu nəticəyə gəlirik ki, IV sinifdə dinləmə materiallarının həcmindən şikayət etmək olmaz. Dinləmə mətnləri əsas mətnlərlə ideya və məzmunca səsleşir. İkincisi, dinləmə mətnləri lazımi elmi informasiya mənbəyi kimi səciyyələnilir. Üçüncüsü, bunlar dinləmə standartları ilə ahəngdar olub, onları reallaşdırmağa xidmət göstərir. Standartlara fikir versək, onların da həcmi kifayət qədərdir.

Məsələn: şagird:

1.1. Dinlədiyi fikri anladığını nümayiş etdirir.

1.1.1. Dinlədiyi eyni məsələ barədə müxtəlif fikirləri ümumiləşdirməklə yekun rəy bildirir.

Təlim məqsədləri:

- Dinlədiyi mətnlərdəki eyni faktlara aid müxtəlif fikirləri ümumiləşdirir.
- Dinlədiyi əsərdəki obraz və hadisələr haqqında müxtəlif fikirləri ümumiləşdirərək, yekun nəticəyə gəlir.
- Dinlədiyi elmi məlumatları ümumiləşdirərək, qrafik informasiya şəklində təqdim edir.
- Dinlədiyi eyni mövzuda müxtəlif elmi məlumatları ümumiləşdirərək məruzə edir.
- Dinlədiyi mətnlər arasında ideya yaxınlığını müəyyən edir.
- Dinlədiyi nəticələrdən məlumatları müqayisə edir və ümumiləşdirir.
- Dinlədiyi fikirləri həyatda gördükləri ilə əlaqələndirərək, mühakimə xarakterli fikirlər irəli sürür.
- Debat zamanı qarşı tərəfin fikirlərini ümumiləşdirərək əks arqumentlər gətirir.

- Eyni məsələ barədə müxtəlif fikirlərdən düzgün olanını göstərir və əsaslandırır.
  - Dinlədiyi nəticələrdəki məlumatları sistemləşdirir (təsnifatını aparır).
  - Dinlədiyi fikirlə bağlı dəlilləri müqayisə etməklə yekun rəy bildirir.
- 1.1.2. Dinlədiyi fikirləri inkişaf etdirir.

Təlim məqsədləri:

- Dinlədiyi elmi-kütləvi mətni topladığı məlumatlarla zənginləşdirir.
- Dinlədiyi mətnə ixtisar və əlavələr etməklə məzmununu yaradıcı şəkildə şərh edir.
- Dinlədiyi mətnə öz fikirlərini əlavə etməklə onu genişləndirir.
- Dinlədiyi mətni məntiqi sonluqla bitirir.
- Dinlədiyi məndəki fikirləri genişləndirərək şərh edir.
- Dinlədiyi mətnə öz düşüncələrini əlavə etməklə araşdırma xarakterli təqdimatlar edir.
- Dinlədiyi məndə natamam qalmış məlumatı öz versiyası ilə tamamlayır.
- Dinlədiyi şəri nəsrə çevirərək, öz əlavələri ilə davam etdirir.

Məzmun standartları dinləmənin nə qədər zəruri strateji məqsədlər üçün nəzərdə tutulduğundan xəbər verir, lakin qarşıya suallar çıxır. Görəsən, bunlar yalnız dinləmə mətnləri ilə iş görərkən həyata keçirilməli olan tədbirlərdir, ya əsas mətnlərə də bilavasitə aiddir?! Bizim qənaətimizə görə, dinləmə ilə bağlı standartlar, ümumiyyətlə, mətn üzrə işə aiddir. Xüsusi olan, əlavə mətn kimi adlandırılanlara da aid olmaq şərti ilə qəbul edilməlidir. Elə isə əsas mətni dinləmə hesab etməməyə heç bir əsas qalmır. Deməli, «dinləmə mətni» əvəzinə «əlavə mətn» desək, daha düzgün olar. Biz bu fikrimizi metodist alimlərlə belə bölüşdük:

Sual: – Sizcə, «dinləmə mətni» adı düzgündürmü?

Cavab: – MMV-də iş növlərinin adlarından biri belədir.

Sual: – Siz hesab edirsinizmi ki, bu mətnlərin məqsədi ilə adlandırılması arasında uyğunsuzluq yoxdur?

Cavab: – Uyğunsuzluq var. O mənada uyğunsuzluq var ki, dinləmə standartları yalnız onlara deyil, əsas mətnə də aiddir.

Sual: – Elə isə «dinləmə» termini əvəzinə, «əlavə» sözünü işlətmək daha məntiqi olmazdımı?

Cavab:– Əlbəttə. Dinləmə mətni əsas mətnə əlavədir. Hesab edirik ki, əlavə çalışmalar inkişafetdirici xarakter daşmalıdır, çünki onlar mətn xarakterlidir.

Belə çalışmalar ya biliyin möhkəmləndirilməsi, ya dərinləşdirilməsi, ya da sistemə salınması məqsədi daşmalıdır. Metodist həmkarlarımızın sözləri ilə nəinki razıyıq, hətta həmrəyik, çünki biz də bu fikirdəyik. Məsələ orasındadır ki, *dinləmə mətni* əvəzinə MMV-də *əlavə dinləmə mətni* işarə olunmalı idi. Belə ki, dinləmə standartları içərisindən bir çoxu real obyektiv gerçəkləşmə xarakteri daşmır. Eyni zamanda onu da deyək ki, «1.1.2.–Dinlədiyi fikirləri əlavələri ilə inkişaf etdirir» standartını dinləməyə aid etmək o qədər də inandırıcı deyil, çünki həmin standartlar belədir: «Dinlədiyi mətnləri məntiqi sonluqla bitirir». Məgər məzmunca elə mətn var ki, orada süjetsizlik və ya rəbitəsizlik hiss olunsun? Axı bizim qeyd etdiyimiz dinləmə mətnlərinin hər biri əsas mətn qədər informativ mənə yükünə malikdir. Onları başqa bir sonluğa çatdırmağa nə ehtiyac var?

Nəzərə alsaq ki, dinləmə mətnlərinin əksəriyyəti elmi üslubdadır («Dünyanın möcüzələri», «İlanlar», «Akvarium», «Atmosfer nədir?», «Kainat», «Kosmonavtikanın tarixi», «İnternet», «Virtual əlaqə», «Günəş və Ay», «Dünyanın horoskopu», «İman və Sədaqət» və s. mətnlərin özü əlavədir), deməli, onlara əlavələri məntiqi tələb hesab etmək düzgün deyil. Əlbəttə, burada versiya ilə qurulmalı məqamlar da yox deyildir. Bədii üslubda olan «Alim və cahil», «Səyyah və bələdçi», «Dərviş və yolçu», digər dinləmə mətnləri üzrə debatları istisna etmirik. Həmin mətnləri əsl debata, yəni məzmunun istiqamətini dəyişib, mətni inşaya çevirməyə ehtiyac var və belə də etmək lazımdır. Belə hallar inkişafetdirici-təربiyəedici məqsədlər daşıyır. Biz onların üstünlüklərini eksperimentlərimizlə yoxlamağı, sınaqlardan keçirməyi nəzərdə tutmuşuq. Odur ki, həmkarlarımıza bu fərziyyələri nəzərə almağı məsləhət bilirik:

1. Dinləmə mətnlərinin üzərində inkişafetdirici məqsədlə əməliyyatlar aparılırsa, şagirdlər yeni variantları mövcud olanlarla müqayisə etsələr, bu bacarıqlar onlarda yaradıcı təfəkkürü inkişaf etdirər.

2. Dinləmə mətnləri üzərində aparılan rekonstruksiya əməliyyatları şagirdlərin yazılı nitqinin inkişafına səbəb olar.

3. Dinləmə materialı ilə əsas mətnin ümumi və fərqli cəhətlərinin müqayisə obyektinə çevrilməsi şagirdlərin məntiqi təfəkkürünün inkişafına şərait yaradır.

4. Dinləmə mətnləri üzərində sadə quruluşlu təfəkkür əməliyyatları şagirdlərin nitqini və təfəkkürünü inkişaf etdirir, dünyagörüşünün genişləndirilməsinə güclü təsir göstərir.

5. Müəllimlərə tövsiyəmiz budur: şagirdlərin dərslikdəki dinləmə mətnlərini yadda saxlamaqları üçün müxtəlif forma və vasitələrdən istifadə olunmalıdır. Bunlar atalar sözləri, məsəllər, müdrik kəlamlar, poetik nümunələr, yəni nəzm, nəsr parçaları ola bilər. Ənənəvi təhsildə bunlar var idi və tələb olunurdu. Müasir standartlarda isə “əzbər söyləmə” standartı olmadığına görə, «Azərbaycan–Türkiyə», «Alim və cahil», «Tək ağac», «Azərbaycanla bağlı rekordlar» və s. mətnlərin yadda saxlanılmasına biganə qalmaq olmaz.

6. Müəllimlərimiz standartlara yaradıcı yanaşmalı, onların əsiri olmamalıdır. Həmişə yaradıcı düşünməlidirlər. Unutmayaq ki, Azərbaycan dili kurikulumu nitq yönümlüdür.

Beləliklə, biz fərziyyələrimizi qabaqcıl sinif müəllimləri ilə bölüşdüyümüzdən geniş planda tətbiq olunmasını məsləhət bilirik.

Nəticə: Nitq danışmaq və yazmaq deməkdir. İnkişaf isə mövcud səviyyədən daha yüksəyə qalxmağı tələb edən mərhələdir. «Nitq inkişafı» ifadəsi müasir dövrdə daha aktual səslənir. Dərsliklərimiz nitq materialı ilə başlanır və davam edir. Dil materialları isə ədəbi dilin normalarına uyğun nitqə yiyələnmək məqsədi ilə öyrənilir.

Azərbaycan dilindən öyrənilən materialların hər biri istər ünsiyyət, istərsə də lingvistik funksiyaya məxsus məzmun olsun, dil və təfəkkürün qarşılıqlı vəhdəti, mübarizəsi zəminində baş verir, çünki hər bir sözün mənası və formasına fikir verilməlidir. Deyilən sözün mənası dərin, ifadə forması aydın, səlis olmalıdır. Təfəkkürün inkişafı olmadan nitq inkişaf edə bilməz. Danışiq şifahi nitqin ədəbi tələffüz normaları ilə, yazılı nitq orfoqrafik normalarla tənzimlənməlidir. Buna müəllim də, tələbə də, şagird də əməl etməlidir. Onu da yadda saxlamaq lazımdır ki, mədəni nitq müasir insanın ən yaxşı göstəricisidir. Mədəni insan nitqini inkişaf etdirməyə, yəni zənginləşdirməyə daim diqqət yetirməlidir, çünki *söz nitqin əsasıdır*.

Nitqi zənginləşdirmək üçün dərsliklərimizdə atalar sözləri, məsəllər, müdrik kəlamlar, tapmaca, bayatı, laylalar və s. geniş miqyasda istifadə olunur. Şagirdlərin nitqini bədii, elmi, kütləvi, məişət və s. üslublarda olan sözlərlə zənginləşdirmək lazımdır. Əlifba təlimindən başlayaraq, uşaq ədəbiyyatı nümunələrinin nitqə daxil edilməsi bununla əlaqədardır.

Nitqlərinin zəngin olmasını istəyən insanlar klassik Azərbaycan ədəbiyyatı, tarixi, coğrafiyası, musiqisi və s. nümunələrlə, bir sözlə, nadir incilərlə öz nitq ehtiyatlarını artırmaq qayğısına qalmalıdır, çünki bu, təfəkkürü dərinləşdirir, dünyagörüşünü genişləndirir.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan dili. IV sinif. (dərslik). Bakı: “Altun kitab”, 2018.

2. Azərbaycan dili. IV sinif. (müəllim üçün metodik vəsait). Bakı: “Altun kitab”, 2018.

ТЕКСТЫ ПРОСЛУШИВАНИЯ В IV КЛАССЕ ЦЕЛИ ОБУЧЕНИЯ, СОДЕРЖАНИЕ И МЕТОДЫ резюме

В статье речь идет о текстах прослушивания в IV классе. Прослушивание текстов является одной из наиболее предусмотренных задач в методических пособиях для учителей (МПУ) по азербайджанскому языку. Стандарты находят свое выражение по-разному, наряду с целями обучения. В целом, учебный план по азербайджанскому языку считается целевым выслушиванием.

По нашему мнению, стандарты прослушивания контента в МПУ напрямую связаны как с основным текстом, так и с текстом аудита. Слушание – это очень широкое понятие. Здесь результат сравнивается со сравнением, и цель состоит в том, чтобы расширить кругозор студента путем развития мышления и речи студента.

summary

Listening to texts in class IV: learning objectives, content and methods Listening to texts IV class is one of the most foreseen tasks in the methodological manuals for teachers (MPU) in the Azerbaijani language. Standards are expressed in different ways, along with learning objectives. In general, the curriculum for the Azerbaijani language is considered to be heard.

In our opinion, standards for listening to content in MPU are directly related to both the main text and the text of the audit. Hearing is a very broad concept. Here the result is compared with the comparison, and the goal is to broaden the student's mind by developing the student's thinking and speech.

ŞAĞIRDLƏRDƏ MUSIQİ DUYUMUNUN İNKİŞAF ETDİRİLMƏSİ YOLLARI

Sevda Alxasova,

Azərbaycan Respublikası Təhsil İnstitutunun

aparıcı mütəxəssisi

sevda.alxsv@mail.ru

Açar sözlər: musiqi, musiqi duyumu, xor ifası, yaradıcı mühit;

Ключевые слова: музыка, музыкальный слух, хоровое пение, творческая сфера;

Key words: music, music sensation, xorus played, creative environment.

Musiqi bədii düşüncənin xüsusi bir formasıdır. Hər bir insan dünyaya göz açdığı ilk günlərdən etibarən musiqi ilə təmasda olub, onun sədaları altında böyüyərək kamilləşir. Musiqi – gerçək aləmi xoşa gələn səslər vasitəsilə əks etdirən incəsənət növüdür. Digər incəsənət növləri ilə yanaşı, musiqi də böyük bədii ifadə gücünə malik olub, insanın mənəvi aləmini – onun sevincini, kədərini, arzu və düşüncələrini, həyat uğrunda mübarizəsini bədii obrazlarla əks etdirir. İnsanın mənəviyyatına müsbət təsir göstərən ifadə vasitələrindən ən əhəmiyyətli musiqidir. Musiqiyə əbəs yerə “ruhun qidası” demirlər. Sadə dillə desək, musiqi insanların əsəblərini sakitləşdirməkdə, onların ağrı-acılarını unutdurmaqda əvəzsiz vasitədir. Eyni zamanda, insanın bədii təfəkkürünün inkişafında, musiqi zövqünün formalaşmasında, dünyagörüşünün artmasında onun rolu böyükdür.

Musiqi haqqında bu və ya digər dəyərli fikirləri öyrəndikdə belə qənaətə gəlmək olar ki, hər bir insanın həyatında musiqi mühüm yer tutur. Yaşından, cinsindən, milliyyətindən asılı olmayaraq hər kəs musiqini əvvəl dinləyir, duyur və sonra onu sevib-sevmədiyi barədə fikir yürüdür. Bu baxımdan insanın musiqini sevməsi, onun haqqında müəyyən fikir yürütməsi üçün mütləq müəyyən bacarıqları olmalıdır. Bunlardan biri və demək olar ki, ən əsas musiqi duyumdur.

İnsanda musiqi duyumu lap uşaqlıqdan formalaşır. Musiqi duyumu ilk olaraq beşikdə, ana laylasının sədaları altında uyuyan körpədə yaranmağa başlayır. Sonralar uşaq böyüyür, məktəb yaşına çatır və musiqi duyumu daha geniş şəkildə formalaşır. Ümumiyyətlə, hər bir insanda yaranırdan müəyyən qədər musiqi duyumu olur, lakin bu, özünü kimdəsə tam, yaxud qismən büruzə verir. Musiqi duyumu zəif olan uşaqlarda onu inkişaf etdirmək zaman və səbr tələb edir. Musiqi duyumu güclü olan uşaqlara isə müəyyən istiqamət verərək, daha yaxşı nəticələr əldə etmək mümkündür. Ona görə də ibtidai siniflərdən başlayaraq uşaqlarda musiqi duyumunu inkişaf etdirmək müəllimin üzərinə düşən ən mühüm vəzifələrdən biridir.

Musiqi duyumunu inkişaf etdirməyin müxtəlif yolları vardır. Bunlardan ibtidai sinif şagirdləri üçün mühüm və əlverişli olan yollar aşağıdakılardır: